

Links Ecologisch Forum (LEF)

Forum Gauche Ecologie (FGE)

Radicaal Groen Linkse Partijoverstijgende Beweging

Mouvement Radical Rouge et Vert, au-delà des Partis

CARTE BLANCHE: De subtiële ontmanteling van de toegang tot het recht belangt ons allemaal aan!

Geplaatst op donderdag 17 juli 2014 |

SHARE

Vanaf 1 januari zijn de prestaties van advocaten onderworpen aan 21% BTW. Het Grondwettelijk Hof onderzoekt nu het beroep tegen deze vorig jaar aangenomen maatregel. Weinig mensen zijn er zich van bewust en waarschijnlijk nog minder mensen hebben zich hier druk over gemaakt. Nochtans kan het samen met andere maatregelen die in dezelfde richting gaan zwaar wegen op het recht op bijstand van een advocaat voor iedereen. Een opiniestuk van het Platform 'Recht voor Iedereen' (PRVI)/ Plate-forme 'Justice pour tous' werd gepubliceerd op de site van de krant Le Soir op 8 juli 2014.

Alle burgers moeten de kans krijgen zich te verdedigen en op te komen voor hun rechten. Dit is essentieel: het is één van de pijlers van onze democratie en een conditio sine qua non voor een rechtvaardige samenleving. Het is om deze reden dat de toegang tot justitie verankerd is in onze Grondwet en in het Europees Verdrag voor de Rechten van de Mens.

Het is één van de fundamenteën van een samenleving, dat is evident. Toch lijken onze politieke leiders dit te vergeten: tijdens de vorige regeerperiode hebben een reeks maatregelen het recht op de toegang tot justitie ernstig ondermijnd.

Deze maatregelen bemoeilijken de toegang tot de rechter. De bewijslast van behoefte voor gratis rechtsbijstand is verschoven naar de persoon die om bijstand verzoekt. Het wordt ook moeilijker om de documenten te verkrijgen in de korte tijd daarvoor bepaald. De voorwaarden voor de aanstelling van een pro deo advocaat die verscherpt zijn op het niveau van het Bureau voor Juridische Bijstand heeft ertoe geleid dat veel mensen niet meer in staat zijn om hun nood aan juridische bijstand te lenigen.

De begroting voor rechtsbijstand, waarvan de ontoereikendheid sinds ettelijke jaren wordt aangeklaagd, is nog meer afgenomen. Dit heeft een daling van de vergoedingen voor de pro deo advocaten tot gevolg (een daling van 4,5% in twee jaar). Daardoor geven meer en meer advocaten hun pro deo activiteit op.

De eerstelijns juridische hulp is bedoeld om mensen te informeren over hun rechten en om hen te adviseren over mogelijke stappen om zich te verdedigen. Deze bevoegdheid is overgeheveld naar de Gemeenschappen door de zesde staatshervorming. Het is nu aan de Gemeenschappen om deze juridische bijstand te financieren en te organiseren zodat iedereen toegang krijgt tot rechtshulp. Vroeger waren advocaten vrijgesteld van BTW zoals in de gezondheidssector. Nu zijn de diensten van de advocaten onderworpen aan 21% BTW. Hetzelfde geldt voor de deurwaarderskosten. Dit alles leidt tot steeds hogere rechtskosten voor de burgers. Deze hogere kosten zijn een belangrijke belemmering voor mensen uit de middenklasse, met een inkomen boven de drempel van gratis rechtsbijstand, maar voor wie de gerechtskosten enorm kunnen zijn in vergelijking met hun budget.

De inschrijving op de rol die verplicht is voor elk individu die een gerechtelijke procedure wil starten is in 2012 met 15% toegenomen. Een maatregel die mensen die recht hebben op gratis rechtsbijstand kan ontmoedigen. Indien zij veroordeeld worden tijdens het proces, zullen zij de gerechtskosten voorgeschoten door hun schuldeisers, moeten betalen.

Deze maatregelen leiden ertoe dat een toenemend aantal mensen - in een precare situatie, maar ook uit de middenklasse - nu minder de mogelijkheid hebben om hun rechten te doen gelden. Een aantal dat per definitie moeilijk in te schatten is omdat veel van deze mensen onzichtbaar en zonder stem blijven. Het kan een alleenstaande ouder zijn met een inkomen van € 1.500 (dus boven de drempel van rechtsbijstand) die niet over de middelen beschikt om zich te verdedigen tijdens een procedure met de school van een van zijn kinderen; of één van de partijen bij een echtscheiding die gedwongen wordt om zichzelf te verdedigen omdat er onvoldoende geld is om zich te laten bijstaan door een advocaat; of een slachtoffer van een corrupte huiseigenaar of van een onrechtvaardige boete. De in de afgelopen jaren genomen maatregelen hebben niet alleen geresulteerd in het feit dat meer burgers zich in een precare situatie bevinden. Ze weerspiegelen

ook een echte verschuiving van het concept van rechtvaardigheid, van het concept "recht " naar het concept "consument." Alle actoren van de rechtsbijstand, zoals balies, advocaten, middenveld en vakbonden, zijn het erover eens dat het recht voor iedereen toegankelijk moet zijn, en als dusdanig een openbare dienstverlening moet blijven. Om dit te realiseren dringt een duurzame en solidaire herfinanciering van de rechtsbijstand zich op. Vandaag de dag vertegenwoordigt deze slechts 0,02% van de nationale begroting...

Recht voor iedereen!

Het Platform 'Recht voor Iedereen' verenigt organisaties, vakbonden en actoren uit de juridische wereld. Het Platform roept op om een einde te maken aan de ontmanteling, die weliswaar subtiel is maar zeer reëel voor wat betreft de toegang tot het recht. Het vraagt aan de volgende federale regering om ervoor te zorgen dat de toekomstige maatregelen overdacht en duurzaam zijn.

De voorwaarden voor de toegang tot recht moeten iedereen toelaten zich te kunnen verdedigen en op te komen voor zijn rechten, ongeacht het inkomen.

Het Platform, als vereniging van het maatschappelijk middenveld vraagt om betrokken te worden bij het besluitvormingsproces met betrekking tot de toegang tot de recht

Het Platform benadrukt in het bijzonder het belang voor de gemeenschappen om zich over deze kwestie van de juridische eerstelijns hulp te buigen, waarover zij vanaf nu de bevoegdheid hebben en de centrale rol te erkennen die deze speelt in de preventie van conflicten.

Een initiatief van het Platform Recht voor Iedereen- Plateforme Justice pour Tous, ondersteund door:

Association de Défense des Allocataires Sociaux, Association pour le Droit des Etrangers, Association Syndicale des Magistrats, Atelier des Droits Sociaux, Caritas International, CBAR-BCHV, Centre d'Action Laïque, CIRE, Collectif Solidarité Contre l'Exclusion, DEI-Belgique, Jesuit Refugee Service, Ligue des Droits de l'Homme, Links Ecologisch forum, Netwerk Tegen Armoede, Point d'Appui, Progress lawyers Network, Réseau de Lutte contre la Pauvreté Belge, Forum Bruxellois de lutte contre la pauvreté, Réseau Wallon Lutte contre la Pauvreté, Samenlevingsopbouw, Service Droits des Jeunes, Syndicat des Avocats pour la Démocratie, Vluchtelingenwerk Vlaanderen, Vrouwenraad.